

Sygn. akt VII U 722/17

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Woszczyński

Protokolant: st. sekr. sądowy Dorota Kryspin

po rozpoznaniu w dniu 5 stycznia 2017 r. w Gdańsku

sprawy K. T.

przeciwko Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. T. od decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 26 kwietnia 2016 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu K. T. prawo do emerytury od dnia 8 maja 2016 r.
2. zasądza od pozwanego na rzecz K. T. kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,
3. stwierdza, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Wojciech Woszczyński

Sygn. akt VII U 722/17

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu K. T. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tj. nie udowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnienie decyzji organ rentowy podał, iż nie uwzględnił ubezpieczonemu do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu od 6 października 1983 r. do 30 kwietnia 1997 r. w Zakładzie (...) Lasów Państwowych w G. na stanowisku pomocnika kierowcy, kierowcy, ponieważ przepisy Zarządzenia Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w wykazie A, dziale VI, poz. 2, pkt 1 wymieniają stanowisko "wozak", jak również okresu od 01 sierpnia 1997 r. do 31 grudnia 1998 r., gdyż w świadectwie z dnia 02 marca 2012 r. pracodawca Zakład (...) w K. nie podaje pełnej podstawy prawnej tj. brak powołania przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach – odpowiedniego wykazu, działu i pozycji tego rozporządzenia (k. 23 pliku emerytalnego akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego wniósł ubezpieczony, wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie mu wnioskowanego świadczenia oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej wynikającej z § 9 ust. 2 z przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. W uzasadnieniach swojego stanowiska ubezpieczony wskazywał, iż w zakwestionowanych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, o których mowa w wykazie A, dział VI poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z 07 lutego 1983 r. (k. 2-5 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Nadto organ nadmienił, iż zaliczenie spornych okresów nie spowoduje, iż ubezpieczony będzie legitymował się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat (k. 11 akt sprawy).

W toku procesu ubezpieczony wniósł o zaliczenie do okresów pracy w warunkach szczególnych 12 dni pracy w okresie od kwietnia 1976 r. do 08 maja 1976 r. jako kierowca ciągnika rolniczego U. 360 w gospodarstwie rolnym rodziców (k. 34-36 akt sprawy) oraz okresu zatrudnienia w (...) w G. od 28 kwietnia 1976 r. do 17 maja 1983 r. w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego marki S. 29 (k. 61 akt sprawy).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Ubezpieczony K. T., urodzony dnia (...), w dniu 11 kwietnia 2016 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego (okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – k. 1-4 pliku emerytalnego akt ZUS).

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 1 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 25 lat, jednakże w ocenie organu rentowego nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych (dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – k. 22 pliku emerytalnego akt ZUS).

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 26 kwietnia 2016 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu K. T. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach (dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 26.04.2016 r. – k. 23 pliku emerytalnego akt ZUS).

W latach 70-tych (również w 1976 r.) ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym należącym do jego rodziców; praca ta polegała m.in. na prowadzeniu ciągnika rolniczego (dowód: zeznania świadka B. T. – protokół skrócony wraz z nagraniem k. 65v i 67, zeznania wnioskodawcy - protokół skrócony wraz z nagraniem k. 66-67).

W okresie od 28 kwietnia 1976 r. do 17 maja 1983 r. K. T. był zatrudniony w (...)w G. na stanowisku kierowcy samochodowego. Początkowo ubezpieczony miał jedynie prawo jazdy kategorii B i jeździł samochodami o ładowności poniżej 3,5 tony – pojazdem typu N.. Po uzyskaniu prawa jazdy kategorii C i E, w 1980 r. ubezpieczonemu powierzono samochód S. (samochód powyższej 3,5 tony z naczepą). Wówczas z dniem 1 kwietnia 1980 r. zwiększono również ubezpieczonemu wymiar czasu pracy (z 230 do 250 godzin) i delegowano go do pracy w Oddziale w K.. W tym okresie ubezpieczony wykonywał stę i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązki kierowcy samochodu ciężarowego – samochodem tym rozwoził pracowników oraz woził słupy. Po upływie półtora roku zmieniono zakres obowiązków ubezpieczonego, dodatkowo powierzając mu prace pomocnicze przy budowie i remoncie słupów telegraficznych

Dowód: akta osobowe (k. 98): umowa o pracę z 12.05.1976 r. k. 32, wniosek o przeszerogowanie k. 17, porozumienie dot. zmiany warunków pracy i płacy k. 18, plik kapitałowy akt ZUS: świadectwo pracy k. 5, akta sprawy: zeznania

świadka W. H. – protokół skrócony wraz z nagraniem k. 65v i 67, zeznania wnioskodawcy - protokół skrócony wraz z nagraniem k. 66-67 oraz k. 106-107.

W okresie od 6 października 1983 r. do 30 kwietnia 1997 r. K. T. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie (...) w G. – Brygadzie Mechanicznej w K.. Początkowo ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku pomocnika kierowcy, a następnie od 2 lipca 1984 r. na stanowisku kierowcy. Z dniem 1 września 1984 r. w związku z odebraniem ubezpieczonemu prawa jazdy, został on ponownie przeszerogowany na stanowisko pomocnika kierowcy. Na stanowisko kierowcy powrócił z dniem 23 sierpnia 1988 r. Praca ubezpieczonego w całym w/w okresie polegała na załadunku, transporcie i wyładunku drewna. Na stanowisku kierowcy jednocześnie prowadził samochody ciężarowe z przyczepami (najpierw S., potem K.). Początkowo załadunek drewna odbywał się ręcznie, potem mechanicznie. Załadunek odbywał się za pomocą lin podkładanych pod drewno, następnie wciągarką drewno było ładowane na samochód i zabezpieczane oraz dowożone do tartaku. Ubezpieczony powyższe prace wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracodawca ubezpieczonego wystawił świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych za cały ww. okres zatrudnienia.

Następnie zakład, w którym był zatrudniony wnioskodawca, został sprywatyzowany i przejęty przez Z. T. (kierownika brygady, w której pracował wnioskodawca w poprzednim zakładzie), który kontynuował działalność pod firmą Zakład (...). Ubezpieczony w zakładzie tym był zatrudniony w okresie od 1 sierpnia (...) do 1 marca 2012 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy-operatora urządzeń dźwigowych (załadunek i rozładunek drewna). W powyższym okresie charakter pracy ubezpieczonego w porównaniu do zatrudnienia w Zakładzie (...) nie uległ zmianie. Ubezpieczony nadal stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał opisane wcześniej czynności związane z wywózką drewna, kierując pojazdem ciężarowym marki S..

Dowód: akta osobowe (k. 33 akt sprawy): umowa o pracę z 06.10.1983 r. k. 47, angaż z 05.07.1984 r. k. 45, przeszerogowanie z 10.10.1984 r. k. 41, angaż z dnia 02.09.1988 r. k. 32 . plik kapitałowy akt ZUS: świadectwo pracy k. 7, plik emerytalny akt ZUS: świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych k. 25, akta sprawy: zeznania świadków: Z. T. oraz Z. K. i J. Z. – protokół skrócony wraz z nagraniem k. 41-42, zeznania wnioskodawcy - protokół skrócony wraz z nagraniem k. 40-41v i 42 oraz k. 66-67.

Sąd zważył, co następuje

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach rentowych pozwanego organu oraz aktach osobowych ubezpieczonego z okresów zatrudnienia ubezpieczonego w Zakładzie (...) w G. oraz (...) G., których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków Z. T., Z. K., J. Z. oraz W. H., które korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym z zeznaniami ubezpieczonego, które Sąd uznał za wiarygodne. Przesłuchani świadkowie to współpracownicy ubezpieczonego (Z. T. to także pracodawca); w spornych okresach zatrudnienia widzieli ubezpieczonego przy pracy, a zatem mieli pełną i bezpośrednią wiedzę co do charakteru prac wykonywanych przez skarżącego.

Wskazać należy, że zeznania świadków, jak i samego ubezpieczonego znajdują pełne potwierdzenie w zgromadzonych aktach osobowych. Treść dokumentów potwierdza zatrudnienie ubezpieczonego jako kierowcy (...), zgadzają się zwłaszcza okresy, od kiedy nabył on prawo jazdy kategorii C; potwierdzone są również informacje o kierowaniu pojazdem ciężarowym S..

Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania świadka F. T. na okoliczność wykonywania przez ubezpieczonego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, w tym obsługi ciągnika rolniczego, jednak zeznania te nie miały dla rozstrzygnięcia znaczenia, wobec braku możliwości zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego K. T. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią sporną było zatem ustalenie, czy wnioskodawca w spornych okresach pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze 15 lat.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2016.887 t.j) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn.

Emerytura powyższa przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa .

Z treści przepisu art. 32 wskazanej ustawy wynika zaś, że ubezpieczonym będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny o którym mowa, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. W rozpoznawanej sprawie zastosowanie znajdują przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do prac w szczególnych warunkach. Zgodnie ze wskazaną ustawą pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

W sytuacji gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach zaświadczenia z zakładu pracy nie pozbawia to go możliwości wykazania tej okoliczności w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych.

Jak wyjaśnił bowiem Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85, w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 k.p.c., który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udowodniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie odwołujący nie dysponował zaświadczeniem potwierdzającym pracę w szczególnych warunkach, a pozyskanie takowego stało się niemożliwe z uwagi na likwidację zakładu pracy w którym był zatrudniony, zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę na podstawie jego zeznań oraz dowodów z dokumentów.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. II UK 21/10 1. Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. 2. W świetle przepisów wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo - branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono bowiem konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym. (LEX nr 619638). W wyrok z dnia 25 lutego 2010 r. II UK 218/09 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że wykazy resortowe mają charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający. Z faktu, że właściwy minister, kierownik urzędu centralnego czy centralny związek spółdzielczy w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach i odwrotnie, brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może - w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych - stanowić negatywną przesłankę dowodową. (LEX nr 590247).

W niniejszej sprawie w oparciu o dostępne dowodowy – oryginały akt osobowych, dokumentację zgromadzoną przed organem rentowych, a także zeznania świadków i ubezpieczonego - Sąd ustalił, iż odwołujący się zatrudniony w okresach: od 06 października 1983 r. do 30 kwietnia 1997 r. oraz od 01 sierpnia 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. (tj. przez 14 lat 11 miesięcy i 25 dni) wykonywał prace przy zrywce i wywózce drewna z lasu, wymienione w wykazie A dział VI poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Wątpliwości sądu nie budzi fakt, iż w ubezpieczony w powyższych okresach pracował przy załadunku, transporcie i wyładunku drewna. Jako kierowca jeździł samochodami ciężarowymi o ładowności powyżej 3,5 tony (S., K.), na które było ładowane ręcznie lub mechanicznie drewno oraz wykonywał czynności związane z załadunkiem i rozładunkiem tego drewna. Jako pomocnik kierowcy natomiast wykonywał wyłącznie czynności związane z załadunkiem i rozładunkiem drewna.

Jak wykazało postępowanie dowodowe K. T. również w okresie zatrudnienia w (...) w G. na stanowisku kierowcy samochodowego, wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Z akt osobowych wynika bowiem, że w 1980 r., w związku z uzyskaniem przez ubezpieczonego prawa jazdy kategorii C powierzono mu samochód osobowy S., którym

ubezpieczony przewoził służy. W tych warunkach w ocenie Sądu zaistniały podstawy do uznania, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w(...) w G. (po 01 kwietnia 1980 r.) wykonywał w wymiarze niezbędnym do uzyskania uprawnień emerytalnych, prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, o których mowa w wykazie A dział VIII poz. 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r.

Wskazać przy tym należy, iż o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach winny decydować obowiązki faktycznie przez pracownika wykonywane, a nie treść umowy o pracę i nazewnictwo stanowiska pracy (por. wyrok SN z dnia 25 marca 1998r., II UKN 570/97, OSNP 1999/6/213).

Odnosząc się natomiast do stanowiska ubezpieczonego w zakresie w jakim wnioskował o zaliczenie do okresów pracy w warunkach szczególnych pracy w 1976 r. w gospodarstwie rolnym swoich rodziców, stwierdzić należy, iż nie zasługuje ono na uwzględnienie. Treść powyższej cytowanych przepisów zarówno ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jak i przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów nie pozostawia wątpliwości, że z prawa do emerytury w wieku niższym mogą skorzystać wyłącznie pracownicy. Niewątpliwie natomiast praca wykonywana przez ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców, nawet jeśli obejmowała pracę wymienione w wykazie A załącznika do Rozporządzenia, nie była wykonywana w stosunku pracowniczym, a zatem nie mogła zostać uznana za pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. wyroki SN: z dnia 12 lutego 2004 r., II UK 246/03, OSNPUSiSP 2004, nr 20, poz. 358; z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 142/04, OSNPUSiSP 2005, nr 17, poz. 272; z dnia 29 czerwca 2005 r., I UK 300/04, OSNPUSiSP 2006, nr 5-6, poz. 94 i z dnia 8 maja 2008 r., I UK 354/07, (...) 2008, nr 10).

Niemniej jednak wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat, ubezpieczony K. T. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, w punkcie 1 wyroku, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 26 kwietnia 2016 r. i przyznał ubezpieczonemu K. T. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 08 maja 2016 r. (czyli od daty ukończenia 60-tego roku życia), kierując się dyspozycją art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

W punkcie 2 wyroku Sąd orzekł o kosztach zastępstwa procesowego, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. w związku § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) Sąd zasądził od pozwanego koszty zastępstwa procesowego odpowiadającej dwukrotności stawki minimalnej, zgodnie z wnioskiem skarżącego.

Jednocześnie, w punkcie 3, działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego, w szczególności zeznania świadków oraz dodatkowe dokumenty osobowe, pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Wojciech Woszczyński